AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 171 CLEVELAND, O., WEDNESDAY MORNING, JULY 22D, 1931 LETO XXXIII—VOL. XXXIII

Zanimive vesti iz življenja naših rojakov po širni Ameriki

V Tower, Minnesota, je umrla rojakinja Marija Rus, rojena Bajuk, doma iz Radovice pri Metliki. V Ameriki je bivala 19 let. Umrla je na porodu. Zapušča moža in 11 otrok. Novorojenček je tudi umrl.

Po slovenski Ameriki iščejo nekega Filipa Velt, rojenega v Mariboru leta 1857, ki je pred 57. leti odšel v Ameriko in odtedaj ni bilo več slišati o njem. Baje je imel v Ameriki tovarno in je umrl 1927 ter zapustil tri milijone dolarjev! Njegovi "dediči" ponujajo 2 procenta provizije onemu, ki bi kaj bolj natančnega o tem poročal, seveda v slučaju, da se najdejo oni trije milijoni.

Rojak John Verderber, bivši glavni tajnik S. N. P. J., je blizu Chicage pravkar otvoril veliko plesno dvorano. Plačal je $75,000 za gradnjo iste. Lansko leto mu je enaka dvorana zgorela. Nad 2,000 plesalcev je posetilo plesno dvorano na otvoritveno noč.

Za councilmana v 3. distriktu v mestu Girard, Ohio, kandidira poznani in spoštovani Slovenec Joe Cekuta. Dne 5. avgusta se vrši v Slovenskem Domu v Girardu velik politični shod, na katerega se vabijo vsi državljani.

Piknik društva Slovenska Bistrica št. 42 S. D. Zveze, Girard, Ohio, se vrši dne 25. julija. Piknik se vrši v "Slovenski Bistrici" v Avon parku.

V Noranda, Quebec, Kanada, se je poročil rojak Vinko Šuštar z Mici Božič. Oba sta doma iz Št. Jerneja na Dolenjskem. V isti naselbini je umrla Mrs. Ferderberjeva, po domače Markotova Metka. Zapustila je pet otrok.

V Cicero, Illinois, je umrla Mary Križman. Podlegla je raku, kateremu se je pridružila še pljučnica. Ranjka je bila stara 48 let in doma iz Čateža pri Krškem. Zapušča moža in več otrok.

Rojak Ludvik Petelin, doma iz Zgonika na Krasu, stanujoč v Buenos Aires, Argentina, je bil od roparjev napaden, okraden za vse imetje in nevarno pobit.

V Buenos Aires, Argentina, je umrla Lojzika Fratnik. Bila je aktivna članica Slovenskega Prosvetnega društva in nenadomestljiva igralka na slovenskem odru. V istem mestu je umrl tudi primorski rojak Josip Skorja, doma iz Črnuteža nad Črnim Kalom. Star je bil 33 let.

—o—

Kanadski tihotapci žganja radi smrdijo

Washington, 21. julija. Ameriška vlada je poslala protest na kanadsko vlado radi kanadske jahte Cadet, ki je bila zasledovana od ameriške stražne ladje, ko je vozila žganje na ameriško obrežje. Ko se je ameriška stražna ladja približala kanadski jahti, so na slednji spustili strupene in smrdljive pline proti Amerikancem, tako, da je več mornarjev zbolelo in se je moralo prenehati z zasledovanjem kanadske jahte.

Hotel Westlake

Znani hotel Westlake v Rocky River je bankroten. Sodnija je postavila sodnega upravitelja.

* $200,000,000 v zlatu je bilo poslanih iz Nemčije v Ameriko.

Pet ranjenih, eden ubit, ko so zvezni agenti naredili velik pogon

Kansas City, Missouri, 21. julija. Tu so naredili pogon zvezni prohibicijski agenti, ki so pozvali tudi mestno policijo na pomoč. Pogon je bil naperjen proti nekemu skladišču opojne pijače na severni strani mesta. Med prohibicijskimi agenti in policijo na eni strani in med ljudmi v skladišču za žganje se je vnel boj, in posledica je bila, da je bil lastnik skladišča ubit, ranjena sta bila dva zvezna agenta, en mestni detektiv, neki gledalec in neki stanovalec skladišča. Jos. Careo je ime lastniku skladišča, katerega so iskali zvezni agenti. Ustreljen je bil po detektivskemu poročniku Nelsonu. Curtis Burks, prohibicijski agent ima otrpnjeno truplo radi strela, ki ga je dobil v spopadu. Vsega skupaj se je udeležilo pogona deset prohibicijskih agentov in šest mestnih detektivov. Aretiranih je bilo osem oseb. Nekega M. P. Wilsona, iz Alabame, so dobili pozneje ležati na cesti. Najbrž ga je zadela krogla. Oddanih je bilo nad 50 strelov.

—o—

Pred konvencijo

Društveniki uradniki in posamezni člani kot tudi glavni odborniki, manj kot dva meseca imamo še pred sedmo konvencijo Slovenske Dobrodelne Zveze. Vsi skupaj ste prav prijazno vabljeni od uredništva glasila Zveze, da pišete čim več morete, pišete večkrat in dosledno. Vsak dopis, ki ne vsebuje žaljivk ali osebnih napadov, je gotovo priobčen, brez ozira, kaj dotični član ali članica piše,samo če je dostojno. Med 7,000 odraslimi člani Slovenske Dobrodelne Zveze jih je gotovo vsaj 500, ki imajo dobro zmožnost za dopisovanje. Uporabite priliko, pišite, povejte svoje ideje, kako in kaj bi Zveza še bolj napredovala. Sedaj je čas. Pišite na eno stran papirja, s črnilom, s presledki, da olajšate delo v uradu. Toda pišite. Vaš dostojen dopis bo z veseljem sprejet. — Uredništvo glasila S. D. Zveze.

Smrtna kosa

V torek zjutraj je umrl za srčno hibo rojak Anton Janc, 1228 E. 176th St. Star je bil 59 let. Tu zapušča soprogo in sina Viljema. Ranjki je bil doma iz vasi Slatna pri Begunjah na Gorenjskem. V Clevelandu je bival 29 let. Bil je član društva Naprej št. 5 S. N. P. J. in društva Oak Camp št. 159 Woodmen of the World. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj pod vodstvom Jos. Žele in Sinovi. Prizadeti družini izražamo naše iskreno sožalje!

Komunisti in šerif

Komunisti v Ashtabula county, kamor spada tudi Geneva, nameravajo ponovno odpreti svoje šotorišče blizu Conneauta, odkoder jih je šerif Blanche prepodil zadnjo nedeljo. Toda šerif je izjavil, da dokler bo on šerif, komunisti ne bodo več razširjali svoje nauke v Ashtabula okraju. Sledilo bo več sodnijskih obravnav tozadevno.

Izvanredno poceni

Želite svilene nogavice po 39c par, fine ženske in dekliške obleke po $1.95 ali $3.95, vredne od $12 do $16, tedaj se obrnite ta teden na Grdina's Shoppe, 6111 St. Clair Ave. Mnogo izvrstnega blaga je naprodaj po nenavadno nizkih cenah. Berite oglas.

Nemška finančna kriza se mora odpraviti, pravi Ramsay MacDonald

London, 21. julija. Angleški ministerski predsednik Ramsay MacDonald je otvoril danes jako pomembno zborovanje svetovnih velesil. Izjavil je, da se mora najti rešitev finančne krize, v kateri se nahaja Nemčija. Ko so se delegatje posvetovali skoro dve uri, in ko so ministerski predsedniki Francije, Anglije in Nemčije podali kratke nagovore, se je seja zaključila in se jutri resno nadaljuje. Edini važni dogodek današnjega zborovanja je bil, da je nemški kancler Bruening se odločil, da ne bo zahteval zaenkrat $375,000,000 posojila, pač pa bo le zahteval, da se plačilo v svoti $125,000,000, ki je bilo posojeno na kratek obrok, podaljša. Tako mu je svetoval angleški ministerski predsednik. Položaj glede nemškega posojila je bil jako točno pojasnjen po angleškem ministerskem predsedniku, ki je dejal: "Edina dežela danes, ki je zmožna dati Nemčiji veliko posojilo na dolge obroke, je Francija. Toda Francija, v očigled sedanjih odnošajev Nemčijo in Francijo, ne more dati tega posojila brez političnih in finančnih garancij od strani Nemčije. Nemški kancler pa v očigled napetih razmer v Nemčiji, ne more dati teh garancij. Francoski ministerski predsednik Laval polno razume nemški položaj, toda ne more dovoliti posojila brez garancij. Nemški problem obstoji torej v tem, da Nemčija povzroči, da si pridobi zaupanje sveta, da obiščem jaz in angleški zunanji minister Berlin, nakar bi sledil obisk francoskega ministerskega predsednika in zunanjega ministra v Berlinu. S tem bi se zboljšale mednarodne razmere, in brez dvoma je, da bi dobila potem Nemčija večje posojilo." Nadalje je izjavil MacDonald, da je sedanja konferenca v Londonu odločilna točka v zgodovini sveta — obrnilo se bo na boljše ali pa na slabše. Ako se sedaj ne najde izhodišče iz krize, ga ni človeka na svetu, ki bi mogel reči, kako strašna usoda zadene svet. "Zbrani so tu," je dejal MacDonald, "ne da bi koga poniževali ali porazili. Mi smo tu, da razumemo naše probleme, da si pokličemo v spomin, kako tesno smo odvisni eden do drugega. Naša naloga je najti pot iz svetovne zagate."

—o—

Strašna nevihta je divjala na Poljskem

Lublin, Poljska, 21. julija. Silovit tornado je obiskal mesta in vasi v tej okolici. Tri osebe so mrtve, nad 50 ranjenih ter 1,000 hiš uničenih. Tornado je prišel ponoči, kar je povzročilo še večjo zmešnjavo.

Mihelich protestira

Councilman John L. Mihelich je vložil protest pri okrajnih komisarjih, ki hočejo zapraviti $7,500, da preskusijo zemljo potov, ki vodijo do novega Main Ave. mostu. Ker ima mesto pri tem svojo besedo, ne more okrajna oblast ničesar ukreniti, dokler mesto ne dovoli, in $7,500 tudi niso mačkine solze, pravi Mihelich.

Marijina družba

Shod Marijine družbe za žene pri sv. Vidu se vrši v četrtek, 23. julija, v navadnih prostorih. Članice, ne pozabite!

V premogovnih okrajih države Ohio je prišlo do ljutega streljanja

St. Clairsville, Ohio, 21. julija. Do prvih spopadov med piketi unijskih premogarjev in med skebskimi premogarji je prišlo v tej okolici, ko je bil ustreljen 16 letni Wm. Simon, ko so unijski piketi skušali ustaviti tri skebe, da ne bi šli na delo v premogovnik. Pozno v noč je šerif okraja postavil močno stražo okoli okrajnega zapora, da se ne bi prijateljem ustreljenega Simona posrečilo udreti v ječo in linčati prijetega skeba, ki je ustrelil Simona. Ubiti mladenič je bil baje član National Miners Union, ki se nahaja baje pod komunističnim vodstvom in ki vodi štrajk v jugo-vzhodnem delu države Ohio. Trije premogarji so se nahajali na potu proti domu v avtomobilu, ko so jih ustavili piketi. Avto je potegnil naprej, in piketi so začeli lučati kamenje na skebe. Eden njih je potegnil puško in ustrelil Simona. Dva nadaljna neunijska premogarja sta bila včeraj ustreljena v West Virginiji.

—o—

Kača v jezeru!

Že par dni so krožile vesti v okolici Sandusky, blizu Clevelanda, da divja v zalivu Sanduskya strašna morska pošast, vodni zmaj ali "lintvern." Od vseh krajev so prihajali "strokovnjaki," ribiči, reporterji, da doženejo, kaj je resnice na tem. In ni zlodja, da so včeraj kmalu po sedmi uri v resnici vjeli v zalivu ogromno kačo. Junaka sta Clifford Wilson in Francis Baggestone, oba prodajalca cementa, ki sta se nahajala po opravkih v Sandusky, a sta doma v Cincinnati, Ohio. Proti večeru sta najela čoln in se peljala na jezero. Kake pol milje od jezera pa se pojavi v bližini njih čolna ogromna kača. Prestrašila sta se na smrt. Wilson pa je imel le toliko zavesti, da je zgrabil za veslo in udaril po pošasti. Kača se je premaknila in obležala kot mrtva. S težavo sta jo spravila na suho, kjer sta jo spustila v velik zaboj. Pošast tehta 120 funtov in je 18 čevljev dolga. Je to boa constrictor ali pa python. Takih kač sploh ni v severni Ameriki. Domneva se, da je kača pobegnila iz kakega zoologičnega muzeja ali je pa bila ukradena. Kaj bo Wilson s kačo, še sam ne ve, toda če bi računal vstopnino onim, ki jo hodijo gledat, bi zabogatel. V eni uri se je zglasilo 2,000 oseb. Vso noč so jo gledali. Pošast pa taka!

Dohodki stadiona

Skupni stroški zgradbe mestnega stadiona v Clevelandu znašajo doslej $2,924,881. Ljudje so dovolili samo $2,500,000, drugo je dovolila mestna zbornica. Nekaj stotisočakov mora seveda vselej še posebej zginiti v razne žepe. Dohodkov ima mesto od stadiona doslej $20,826, kar je dobilo od Schmeling-Stribling rokoborbe. Shrinerji so plačali $11,000, toda na dan otvoritve je bilo zgube $2,627, in American Legion je naredila zgube $11,000 ob svoji prireditvi.

Vest iz domovine

Mr. John Brodnik, 15704 Trafalgar Ave., je dobil iz stare domovine tužno vest, da mu je po daljši bolezni umrla sestra Terezija Brodnik, vas Rašica, župnika Velike Lašče. Iskreno sožalje sorodnikom!

Lepo priliko imate sedaj, da naročite izvirno sliko rojstnega kraja

Že včeraj smo omenili v listu, da je prejelo uredništvo po posredovanju g. Vekoslav Fona krasno izvirno sliko "Bohinjsko jezero," katero je naslikal akademski slikar g. Antonov v stari domovini. Slika je bila poslana uredništvu kot vzorec, kakšne vrste delo je to. Razstavljena je sedaj v izložbenem oknu Mr. Jos. Grdine, 6121 St. Clair Ave. Mnogo naših rojakov si je te dni ogledalo to sliko in vsakdo je bil očaran nad lepoto in kombinacijo barv na sliki. Vse slike so delane na platnu z oljnato barvo, torej se ohranijo lahko za vselej, se dajo tudi lepo očistiti. Prilika se nudi ameriškim Slovencem, da si naročijo slike iz svoje domovine po primeroma jako nizkih cenah. Ali ste doma iz Krškega, Kostanjevici, iz Cerknice, Rakeka, Ljubljane, Žužemberka, Ribnice, Velikih Lašč, Kočevja, Nove vasi, Novega mesta, iz Kamnika, Višnje gore, iz Brežic, iz Celja, ali sploh iz katerega-koli trga, vasi ali mesta v Sloveniji ali na Hrvatskem. Vi lahko dobite izvirno sliko svoje rojstne hiše, svoje vasice, svojega očeta, matere, naslikano natančno po originalu in se vam dopošlje v Ameriko. Slika vas velja nekako sedem ali osem dolarjev s poštnino vred. To so slike velikosti, kot jo vidite razstavljeno v Jos. Grdinovi knjigarni. Za večje slike bi veljalo od $10.00 do $12.00, kakor pač želite imeti sliko. Pomnite, da so slike izvirne, da umetnika, ki slikata, se podasta v vaš rojstni kraj in na licu mesta naslikata, kar želite, tako da odgovarja vašim željam. Slike so carine proste v Ameriki. Poštnino plačajo v domovini. "Ameriški Domovini" je znano, da je podjetje pošteno in da vam bo postreglo. Pri naročilu je treba seveda poslati denar vnaprej. Obrnete se lahko direktno na Mr. Vekoslav Fon, Javno skladišče, poštni predal 54, Celje, Jugoslavia, ali pa lahko vprašate za podrobnosti pri Jos. Grdina, 6121 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Ako želite imeti svojo rojstno kočo ali kak drug ljub spomin iz domovine, živo naslikano za trajni spomin, tedaj naročite.

—o—

Albert Fall uživa ugodnosti v zaporih

Santa Feb., N. M., 21. julija. Albert Fall, bivši notranji tajnik Zedinjenih držav, ki je bil obsojen na eno leto in en dan zapora radi $100,000 podkupnine, se nahaja sedaj v bolniških prostorih tukajšnjih zaporov. Navadno vsakemu jetniku odvzamejo odtise prstov, ga ostrižejo in fotografirajo, kar pa pri Fallu niso naredili, češ, da je preveč bolan. Slabo se mu ne bo godilo v ječi.

Novo prebivalstvo

Erie železnica je včeraj pripeljala 104 svoje uradnike iz New Yorka v Cleveland, kjer se bo odslej nahajal glavni urad železnice. Tekom prihodnjih par tednov pride še nadaljnih 1,000 uradnikov iz New Yorka, in zaeno s svojimi ženami in otroci bodo pomnožili prebivalstvo Clevelanda za 4,000 oseb.

Richman delnice

Včeraj so se dvignile Richman delnice za dve in pol točki. Ob zaključku borze so se prodajale po 60.

Demokratska stranka želi pridobiti mestno vlado v roke pri volitvah

Nikdar ni demokratska stranka v Clevelandu naredila še toliko napora, da dobi mestno vlado v roke kot ravno te čase. Letos je prilika kot je ni bilo še od leta 1912. In od leta 1916 se nahajajo republikanci kot gospodarji v mestni hiši. Vsi razumnejši in izkušeni politikarji so pa letos mnenja, da je leto 1931 zadnje leto republikanskega gospodarstva v mestni hiši. Po vsem mestu se nabirajo podpisi za odpravo manager sistema. Dobilo se bo več kot preveč podpisov, ki bodo sedaj pravilni, ker so nabiralci podpisov izvanredno previdni. Potem pride stvar na volitve. Kakor hitro ljudje volijo proti čarterju, bo manager Morgan, orodje v rokah Maurice Maschketa, odstranjen. Demokrati so prepričani, da dobijo letos večino v mestni zbornici. Po poročnem sistemu councilmanskih volitev dobijo lahko najmanj 17 svojih pristašev v mestno zbornico. Razpoloženje med narodom proti republikancem je radi predsednika Hooverja skrajno napeto. Kakor hitro je izvoljena demokratska večina v mestni zbornici ,se bo vsa vlada v Clevelandu popolnoma spremenila. V 23. vardi, kjer biva večina Slovencev, je bilo doslej nabranih 3,000 podpisov proti managerju.

—o—

Priznanje našim!

Miss Eleanor Sunderland, ravnateljica St. Clair javne knjižnice, nam sporoča, da se nahaja razstava Zorman in Jakac umetniških del sedaj v glavni knjižnici na Superior Ave. Kamor pridejo umotvori in le boljša dela umetnikov, namreč v razstavnem koridorju tretjega nadstropja javne knjižnice, tam se blestejo danes na razstavi dela Zormana in Jakaca. Tu dobite originalne lesoreze mojstra Božidar Jakaca, ki so dobili krasno nagrado na umetniški razstavi v Clevelandu. Med drugimi vidite tudi fotografije g. Zormana, g. Jakaca in g. Berosa. Na razstavi je tudi vseh petero pesniških del g. Ivan Zormana. Nenavadno odličen prostor se je prepustil delom teh naših slovenskih umetnikov, in želimo le, da bi si naše občinstvo ogledalo razstavljene predmete. Amerikanci nam dajejo priznanje, dajmo si ga tudi samim sebi.

Mladinska sodnija

Pogodba za zgradnjo poslopja mladinske sodnije je bila včeraj oddana J. L. Hunting tvrdki. Poslopje bo veljalo $669,000, oprema $300,000, svet $250,000 in druge podrobnosti toliko, da bodo znašali skupni stroški $1,450,000.

Perdanova poje

Iz stare domovine se poroča, da je Miss Jeanette Perdanova pela na radio dne 5. julija, in sicer ob 8. uri zvečer na radio oddajni postaji v Belgradu. Dne 9. julija je pa na ljubljanski radio postaji pel g. Svetozar Banovec in sicer ameriške pesmi.

V šolskem odboru

V Clevelandu se je odpovedal predsedništvu šolskega odbora W. Williams, ker je šolski odbor glasoval, da se ne sprejme nekega radikalnega učitelja na delo.

* Dva vojaška zrakoplovca sta bila ubita včeraj v Nevington, Conn.

Papež moli za čudež, da bi "slepi fašisti" spoznali pravo resnico

Rim, 21. julija. Pri zaključku slavnosti kongregacije svetih obredov je imel papež Pij nagovor na zbrane kardinale, tekom katerega se je izjavil, da se nahaja katoliška cerkev v najtežjem položaju radi odpornosti fašistov, ki ne priznajo cerkvi pravice, da bi vzgajala mladino. Papež je v svojem govoru sicer imel izgovor za nasprotnike cerkve, češ, da nikdar niso imeli prilike priti dosledni resnici do dna, toda je očital fašistom, da sploh nečejo slišati resnice. Končal je svoj govor z molitvijo, tekom katere je prosil Boga, da naredi čudež in da spregledati "slepim fašistom." Govor papeža pa je bil mnogo bolj rahel in mil kot pa ton njegove zadnje enciklike. Menda bo laška vlada ugodno odgovorila na zadnji papežev protest glede vzgoje katoliške mladine.

—o—

Krvav boj med bančnimi roparji in policijo

Green Bay, Wis., 21. julija. Banda roparjev, oborožena s strojnimi puškami, je napadla South Side banko v tem mestu in pobegnila v dveh avtomobilih in z $5,000 v bankovcih. Roparji so pobegnili, potem ko so ranili dva policista in več civilistov in kljub temu, da sta jih takoj zasledovala dva vojaška zrakoplova.

Bančni roparji v Chicagi ustrahovali 50 oseb

Chicago, 21. julija. Pet banditov je prišlo danes v prostore West Side Atlas National banke, kjer se je nahajalo 30 uslužbencev in 29 odjemalcev. Z revolverji so vse skupaj ustrahovali in odnesli nad $7,000 iz banke. Policija je pozneje aretirala 20 sumljivih oseb, med katerimi sta bila dva bančna bandita.

Pastor kaznovan radi predolgih pridig

Tiffin, Ohio, 21. julija. Rev. Colson Owens, od tukajšne pentekostalne cerkve, je bil danes kaznovan na $10.00 globe, ker so se sosedje pritožili, da ima predolge in preglasne pridige. Kaznovan je bil, ker je — povzročal javni nemir.

Združena društva

Danes zvečer je važna seja združenih društev fare sv. Vida. Ker se potrebuje mnogo delavcev za piknik, ki se vrši 2. avgusta, je pričakovati, da bodo vsi navzoči.

Stalno delo

Prileten mož dobi stalno delo za okoli hiše, in da bi pazil na dva večja otroka. Dobi stanovanje, hrano, obleko in še kaj denarja. Zglasi naj se pri Leo Lausin, 18901 St. Clair Ave.

Iz Chicage

Pravijo, da se imajo dobro v družbi Charlie Gorupa v Chicagi, in sicer sledeči Clevelandčani: Mr. Anton Bašca, Miss Rose Bašča, Joseph Hozian. Hvala za pozdrave!

Obisk štorklje

Teta štorklja se je oglasila pri Mrs. Peter Tomasich (roj. Jadrič), na 5334 Spencer Ave. Pustila je prvega in čvrstega sinčka v družini. Iskrene čestitke!

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto ....$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto $5.50; pol leta $3.00
Za Evropo celo leto $7.00, pol leta $3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljatve naslovite: Ameriška Domovina, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. FIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83 No. 171, Wed., July 22d, 1931

Naredimo rekord pri Zvezi

Te dni se je vršilo v mestu letno zborovanje neke ameriške bratske podporne organizacije, ki šteje nad pol milijona članov po vsej Ameriki. Polnomočnih delegatov na tej konvenciji je bilo 4,000, njih prijateljev in drugih članov organizacije pa je prišlo ob tej priliki nad 100,000 v mesto.

In ta ogromna bratska organizacija je naredila vse svoje delo v treh dneh. Vršila se je konvencija, večinoma pa zabava. Odbori konvencije, izvoljeni po delegatih ali predsedniku, delujejo, konvencija pa potrdi, kar njej zaupni možje predlagajo. Brez debat, brez prepira se konvencija vrši, in pri vsem tem organizacija raste in napreduje čudežno.

Ravno tako bomo imeli letos drugi pondeljek v mesecu septembru otvoritev sedme redne konvencije Slovenske Dobrodelne Zveze, ki deli bolniško podporo, plačuje odškodnino, skrbi za osirotele in plačuje dedičem umrlih članov posmrtnino po Clevelandu in širom države Ohio. Sedmič se bodo sestali delegati v zgodovini poslovanja Slovenske Dobrodelne Zveze, da se posvetujejo glede bodočnosti.

Letos bo večje število delegatov navzočih pri konvenciji kot še kdaj prej. Pričakuje se jih približno 80, a glavnih uradnikov je 16, skupaj nekaj manj kot sto članov navzočih na konvenciji. Navadno traja konvencija šest dni, navadno imajo delegati osem dolarjev na dan, in bi v tem slučaju plače delegatov znašale samo nekaj manj kot $5,000.00. Konvencija pa ima še druge stroške, tako da se bojimo, ako se bo zavlekla skozi šest dni, da bo zopet veljalo Zvezo nad $8,000.00.

Mnogokrat smo že povdarjali na tem mestu naj se naše konvencije vendar enkrat vsaj nekaj nauče od svojih ameriških bratskih organizacij. Več točnosti, več dela, manj govorjenja in debat na konvenciji. Vsakih petnajst minut se na vsaki konvenciji oglasi eden ali drugi delegat, ki obupno prosi: Bratje in sestre, nikar ne mlatimo prazne slame!

Prazne slame je na konvencijah več kot dobrega zrnja. O tem je vsakdo v dnu srca prepričan, kdor je bil kdaj na konvenciji, in v koliko večji meri so o tem prepričani oni, ki prihajajo skoro na vsako konvencijo.

Pravila Slovenske Dobrodelne Zveze so vzorna. Najboljši člani in članice so jih pripravljali in urejevali že na šestih konvencijah. Torej so vendar dobra. Nekaj popravkov je seveda treba. Te popravke bo posebni odbor uredil, sestavil in predložil konvenciji, in pričakuje se, da jih bo konvencija brez ugovora sprejela. Tako delajo ameriške organizacije, ki sijajno napredujejo.

Kar ima prihodnja konvencija kot največjo nalogo je treba preskrbeti za varnost bolniškega sklada. Tozadevni referat bo izvrsten. Druga točka je pomoč brezposelnim članom in članicam in tozadevni asesment. Spregovoriti bo treba tudi besedo o operacijah. Vse drugo v pravilih Zveze je izvrstno, in ne bi smela vzeti debata o pravilih nič več kot en dan. Prvi dan konvencije je organizacija konvencije in poročila odbornikov, nakar sledijo poročila društev. Drugi dan so pravila in pritožbe ter prošnje. Tretji dan: Morebitne nove zadeve in volitev uradnikov.

Delegati in delegatinje Slovenske Dobrodelne Zveze na sedmi redni konvenciji naj pazijo na izvanredne čase, v katerih živimo. Člani težko plačujejo svoje asesmente, glejmo torej, da s podaljšanjem konvencije ne bomo izpraznili preveč blagajne. Srečni in veseli smo, ker smo v dobrih letih spravili skupaj dobre rezerve v raznih skladih, in glejmo, da v teh letih lakote ne razsipljemo preveč. Nihče ne ve, kaj še pride, zato pa bodimo previdni ob času, ki nam je dan na razpolago. Slovenske Dobrodelne Zveze ne tlačijo obširni problemi poslovanja po vseh Zedinjenih državah. Domači smo vsi skupaj, zbrani v eni sami državi, in te probleme, ki jih imamo, lahko v dobrobit in korist vsega članstva prav hitro rešimo, če smo zreli možje in pametne žene na konvenciji.

D O P I S I

Barberton, O.—Zopet imam za poročati nekaj novic v naš najbolj priljubljeni list, Ameriško Domovino. Samo vesele novice, to se razume, saj slabih novic ni treba dajati v javnost.

Naš dobro poznani rojak, Fred Udovič, iz tukajšnje naselbine, se ni nič kaj dobro počutil, ko so ga njegovi najboljši prijatelji iznenadili z veselim navdušenjem, ker ni vedel, da obhaja 42-letnico svojega rojstva. Razvila se je vesela zabava in pevski zbor "Javornik" je zapel krasno pesem rojaku v pozdrav. Spretne kuharice so začele nositi na mizo vsakovrstne dobrote in tudi rdečega ni manjkalo. Hvala družini Udovič in želimo, da bi nas še večkrat povabili na enake prireditve. Naši pevci so potem pa kar nadaljevali z lepimi pesmimi, za kar se jim prav lepo zahvaljujemo. Zbor "Javornik" točno in vestno izpolnjuje svojo težko nalogo pod spretnim vodstvom Mr. Andy Bombacha.

Še to naj omenim, da so bili tudi naši vrli barbertonski lovci povabljeni in so se odzvali z njihovim vrlim načelnikom L. vred. To se razume, da potem ni manjkalo zabave. To sta edina dva športna društva v Barbertonu, ki skupno delujeta in smo Barbertončani lahko ponosni na pevski zbor "Javornik" in na naše lovsko društvo. Že sedaj vsi težko pričakujemo lovske sezone, da bomo imeli zopet okusno večerjo.

V Barbertonu imamo vedno kako zabavo in razvedrilo. Samo nekoliko bolj skupno delujmo, pa bomo imeli uspeh, ker posameznemu je nemogoče. Tudi mi imamo vse, kar imajo druge naselbine, in ako bomo skupno nastopili, boste videli, da bo še vse boljše, kakor je bilo do sedaj.

Pozdrav vsem skupaj,
John Ujčič.

Sherman, O.—Ne spominjam se, da bi kdaj videla dopis iz the naše naselbine v Ameriški Domovini, čeravno nas je tudi tukaj precej naročnikov. Glede lista moram priznati, da je vse pohvale vreden, pa najsibo glede podučnih člankov, kakor tudi glede zanimivih dopisov in novic. Mene posebno zanimajo clevelandski dopisi, pa tudi iz Barbertona se vedno kdo oglasi in poroča zanimive novice in dopise. Seveda, tudi Jakatovo kolono ne smem prezreti, ker mi tolikokrat razvedri lice in srce. Bogsigavedi, kje ta Jaka vse take izkuha?

Nisem se vajena spuščati v javnost in tudi to pot ni moj namen pisati novice; to prepuščam drugim, ki so tega bolj navajeni. Toda imam pa nekaj drugega, dolgujem namreč zahvalo m o j i m prijateljem in znancem, ker me ob času moje, več mesecev trajajoče bolezni niso zapustili, pač pa mi pomagali, da sem danes, hvala Bogu, zopet zdrava.

V prvi vrsti se lepo zahvalim društvu sv. Srca Marije, št. 111 KSKJ za tako redno in pošteno plačevanje b o l n i š k e podpore. Nadalje srčna hvala uradnicam in članicam, ki so me res kot prave sestre skrbno obiskovale ter me tolažile v mojih trpljenja polnih urah.

Drage sestre! Nihče ne ve, dokler ne izkusi, kaj je bolezen, zato si pa tudi zapomnite, kdo je bil prijatelj v nesreči. Tako tudi jaz ne bom nikdar pozabila vas in društva, ker v resnici mi je izkazalo pravo sestrsko ljubezen.

Posebna hvala tudi č. g. A. L. Bombachu, tedanjemu našemu župniku za obiske, tolažbe ter podeljene sv. zakramente. Hvala lepa Mr. in Mrs. Pavlič, ker so bili tako v skrbeh zame in mi pomagali, kjer so pač mogli. Nadalje Mr. in Mrs. Hiti iz 14. ceste, tako tudi Mrs. Gradishar za obiske. Hvala lepa Mr. in Mrs. J. Grbec iz Clevelanda, Mr. in Mrs. Petrič iz Hometown, ker čeravno daleč, vendar me niso pozabili v moji nesreči. Iskrena hvala moji sestri, ker je tako skrbno stregla mojim malim otročičem ter jim nadomestovala m a t e r. Hvala tudi njenim sinovom in Mr. Joe Lipovec, ker so me v e č k r a t brezplačno vozili v Cleveland v bolnišnico. Končno še iskrena hvala mojim sosedam in Mrs. Adamič, ker mi je ves čas kot dobra prijateljica stala na strani ter mi pomagala, kjer je pač mogla.

Ne bom pozabila tudi onih, ki so mi poslali cvetlice, ter vam ostanem vsem hvaležna do zadnjega diha.

Cecilija Ule.

Girard, O.—Ker se bolj poredko oglasim v našem glasilu, zato upam, da mi gospod urednik dovoli nekoliko prostora. Najprej moram omeniti radi piknika, katerega priredi naše društvo Slovenska Bistrica, št. 42 SDZ v soboto zvečer, to je 25. julija na navadnih prostorih, ob potoku "Slovenska Bistrica." (To ime je potoku dal naš glavni tajnik Mr. Kogoj in vsem S l o v e n c e m je pod tem imenom najbolje poznan; pravo ime pa je Squaw Creek). Na razpolago bo vsega dovolj za lačne in žejne in preskrbljeno bo za vse kar najbolje, za to ste lahko brez skrbi. To društvo je še vedno poskrbelo, da so imeli posetniki njihovih prireditev izvrstno zabavo in tudi to pot se ne bo izneverilo. Da bi vse podrobnosti opisal, bi vzelo preveč prostora, zato je najboljše, da se vsi udeležite tega piknika od blizu in daleč in se sami prepričate. Vsi ste dobro došli!

Torej ne pozabite v soboto 25. julija zvečer. Seveda, nadaljevanje dobrega časa pa je v nedeljo 26. julija in v ponedeljek so pa potem zopet vsakdanje in normalne zadeve.

In sedaj pa nekoliko o konvenciji, ki se bliža hitrih korakov. Naše društvo je na zadnji seji razmotrivalo o pravilih in prišlo do zaključka, da so ta pravila ena najboljših, kar jih ima katera jugoslovanska podporna organizacija. Zato je nabolje, da ostanejo taka kot so.

Pred časom sem tudi čital v Ameriški Domovini, ko neki dopisnik pravi, da se je vedno govorilo in pisalo, da bo prihodnja konvencija trajala tri dni, toda vedno je še bila pet dni ali več. Dobro, toda ako bo prišel vsak delegat s to mislijo v glavi na konvencijo, bo v resnici tudi sedaj tako. Zato proč s to mislijo! Zavzemimo se, da konvencija ne sme trajati več kot tri dni. Izogibajmo se nepotrebnih d e b a t in mlatenja prazne slame. Sledimo pazno vsemu razmotrivanju, pomislimo, koliko stane konvencija in videli boste, da se lahko opravi v treh dneh ali še prej in napravilo se bo več koristnega za Zvezo, društva in članstvo in to z manjšimi stroški. Toliko za danes.

Z bratskim pozdravom,
Frank Gantar, tajnik.

COLLINWOODSKA DRUŠTVA SE PRIPRAVLJAJO ZA 7. REDNO KONVENCIJO S. D. Z.

Še dober mesec dni in otvorila se bo sedma redna konvencija Slovenske Dobrodelne Zveze v avditoriju Slovenskega Delavskega Doma na Waterloo Rd.

To bo prva konvencija, katera se bo vršila v tukajšnjem domu, kar si šteje collinwoodska naselbina tudi v ponos. Tukajšnja tri društva so na delu že nekaj mesecev z predpripravami za to konvencijo. Osnovali so se različni odbori za različna dela, kateri vsak odbor deluje zase in od časa do časa se vrši centralna seja, da se uvidi, koliko je izvršenega.

Centralna seja je določila za časa konvencije za vsak večer nekaj lepega programa in sicer za štiri dni. Ako bo pa konvencija trajala več časa, smo pa tudi pripravljeni tako, da ne bo dolgčas na konvenciji delegaciji, kot tudi glavnim odbornikom, kadar se boste mudili v naši sredini za časa sedme redne konvencije SDZ.

Odbor namerava ob tej priliki izdati tudi program v obliki brošuric in poleg tega kratek opis jedra zgodovine Slovenske Dobrodelne Zveze, ker ravno letos obhaja tudi svojo 20-l e t n i c o ustanovitve. Vsa društva, spadajoča k SDZ so dobila obvestilna pisma in so prošena, naj vsaj delno pomagajo kriti morebitne stroške za izdajo te programne knjižice.

Dalje vse stranke, katere ste dobile vabila ali kako prošnjo od strani tega odbora, ste prošeni, da podaste sklepe, kot tudi zaključke tajnici tega odbora, Angeli Markič, 14201 Westropp Ave.

Dalje se prosi delegate, ki stanujejo izven Clevelanda, kateri morda nimate svojih prijateljev ali znancev v Collinwoodu in želijo prenočišča za časa konvencije, sporočite to najkasneje do 15. avgusta in sicer na tajnika tega odbora, Frank Pucelj, 17921 Delavan Rd., Cleveland, O. Odbor za prenočišča se bo oziral le na prijave do tega dneva, kot gori označene.

Tako ste prošeni tudi vsi slovenski trgovci, kadar vas obiščejo nabiralci oglasov za ta program konvencije, da se našemu apelu odzovete. Priznamo, da vam časi niso ravno rožnati v teh časih, toda mal oglas bo pa tem organizacijam tudi veliko pripomogel. Oglasi morajo biti oddani najkasneje do 15. avgusta t. l. Torej upamo, dá kot vselej, se boste slovenski trgovci tudi to pot pokazali, da imate dobro voljo podpirati, kar je dobrega društvenega dela v naselbini.

Več podrobnosti o programu bomo poročali pozneje, kadar bodo storjeni definitivni sklepi po vseh odborih. Ravno tako bomo od časa do časa poročali, kar spada v ta konvenčni odbor. Zaenkrat pa le prosimo vse na sodelovanje temu odboru. Želja odbora je, izvršiti v danih razmerah svoje delo vsaj delno kompletno.

Pripomnim naj še toliko, da vsako društvo, katero se bo odzvalo z oglasom, da pošlje poleg vsote, tudi vsebino oglasa.

Za odbor priprave sedme redne konvencije: **D.**

SKUPNI PIKNIK SLOVENSKEGA DOMA IN SLOVENSKEGA DELAVSKEGA DOMA

Za dne 26. julija se obeta zelo pomemben dan za slovensko javnost v Collinwoodu. To bo dan premirja ter pričetek složnovzajemnega dela za Slovenski Dom na Holmes Ave. in za Slovenski Delavski Dom na Waterloo Rd. Vrši se skupni piknik obeh ustanov na Močilnikarjevi farmi v nedeljo 26. julija. Upati je, da započeta akcija dobi priznanje in odziv od slovenskega naroda širom Clevelanda.

Tu v Collinwoodu živi precejšnje število Slovencev. Imamo razna društva: podporna, kulturna in razne gospodarske ustanove. Za boljši obstoj so si ta društva omislila za svoja shajališča, seje in drugo, narodne domove. Potreba je nastala že pred trinajstimi leti. Društva in posamezniki tu v Collinwoodu so si začrtali, da postavijo Slovenski Dom. Prvotno se je mislilo na precej prostorno poslopje. Pri načrtih pa je prišlo do lokalnega nesporazuma, bili smo preveč sebični, premalo poučeni o bodočnosti. Tako se je reduciralo skupni načrt na delnega, ter se postavilo leta 1919 "Slovenski Dom" na Holmes Ave. Tu se je smatralo tisti čas za središče collinwoodske naselbine.

Takoj za tem je začela naselbina na severni strani Collinwooda zelo hitro rasti. Dosti priseljencev je prišlo iz stare domovine in Slovenci iz St. Clairske okolice so se začeli pogosto seliti v predmestje, v severni Collinwood. Precej društev je že prej obstojalo, a vsled porasti slovenskega prebivalstva se je članstvo pri društvih podvojilo. Tako so si ta društva postavila svoj lasten narodni hram leta 1927, "Slovenski Delavski Dom na Waterloo Rd." Stavba je bila za naselbino precejšen uspeh. Zanimanje, posebno v začetku, je bilo pri obeh ustanovah zelo veliko tako, da je bilo računati na dober bodoči obstanek obeh korporacij.

Razmere v deželi so se sedaj precej predrugačile vsled ustavljenega priseljevanja iz stare domovine, delavske depresije in gospodarske krize. Da se vse to prenese, izboljša, je potrebno medsebojno vzajemno delovanje in to najsibo pri korporacijah ali posameznih društvih. Sedanji čas izgleda precej resen, da se lahko marsikaj naučimo od njega. Vidno je, da potrebujemo medsebojne pomoči, najsi je delavec, uradnik ali trgovec. V reševanju vsakovrstnih problemov potrebujemo gotovo neki centrum. Ti centrumi so naši narodni domovi, v katere imamo svoj vstop vsi, ker so nam ti centrumi v ponos, pouk in zabavo. Dolžnost naša je, da se udejstvujemo v ožjem delovanju pri teh ustanovah in jih podpiramo.

Vodstvo Slovenskega Doma in Slovenskega Delavskega Doma je uvidelo potrebo, da se Slovenci z a i n t e r e s i r a m o za skupno delovanje ter priznamo eden drugega v pravem pomenu besede. Vodstvo čuti dolžnost, da prične s to idejo, zavedajoč se, da slovenski narodni domovi so kot središča nas vseh Slovencev, naj služijo pravično nam vsem in da naj se pokaže to v praksi. Kakor hitro bo videl narod iskrenost pri vodstvu, da dela to, kar priporoča, bodo prenehali r a z n i medsebojni predsodki, kateri držijo nas Slovence needine, kateri zavirajo skupni napredek. V sodelovanju in priznanju eden drugega se lahko doseže veliko konstruktivnega dela, od katerega je odvisen obstanek naših ustanov ter zboljšanje v gospodarskem, kulturnem in socialnem oziru—za nas Slovence v Clevelandu.

Mi Slovenci smo preveč površni pri naših ustanovah. Momentalno se zavzamemo za gotove dobre stvari, a kmalu nas vsak mal vetrič tako predela, da se počutimo za "dovršene" ali da celo podiramo, mesto izboljšujemo tisto, za kar smo pred časom delovali. Posebno zadnja leta (dobra leta) smo se počutili preveč samostojne. Danes vemo, kako nas je tehnika prehitela, ker naši umi niso sledili tehničnemu industrijalnemu in gospodarskemu razvoju. Prizadeti smo tudi mi Slovenci, več ali manj, samo v mnogih slučajih tega nočemo priznati.

Zakaj vse to? Stvar je vidna. Premalo je zanimanja, da bi se sami udejstvovali, preveč prepuščamo drugim, stavimo stvari v nemar, katere so nam vsak čas potrebne. Postavili smo si narodne hrame v prosvetne namene, to je: da si tolmačimo in bistrimo pojme v raznih poedinih zadevah. Samo poglejmo, kako smo omejeni v političnih, strokovnih in gospodarskih ozirih. Kadar se bližajo volitve, nam predstavijo razne kandidate, kateri so nam drugače čisto nepoznani. Posledica tega je, da pošiljamo na postavodajna mesta naše nasprotnike, kateri delujejo nam v škodo.

Ravno tako je z strokovnimi in gospodarskimi organizacijami! Naše pojme največkrat vodijo osebni koristolovci, katerim so naše potrebe neznane, ali jih pa nočejo videti. Skrajni čas je, da se usposobimo in se seznanimo vsaj z najpotrebnejšimi zadevami za zboljšanje človečanstva.

Mi Slovenci smo mal narod po številu, zato moramo pričakovati uspeha le v vzajemnem delovanju in to naj je: pri naših korporacijah ali posameznih organizacijah. Le v slogi je moč! Zato glejmo, da delamo bolj edinstveno, da izboljšamo sedanji položaj ter ne zaidemo na ničlo.

Skupna akcija Slovenskega Doma in Slovenskega Delavskega Doma je po njiju vodstvom započeta. Collinwoodska naselbina ima ugodno priliko, da se oživi v centrumu, iz katerega se lahko pričakuje dosti dobrega v bodočnosti. Odvisno od nas vseh je: ali hočemo zboljšanja v splošnem, ali obratno? Zato pridimo na 26. julija na skupni piknik, da se seznanimo za boljše bodoče delovanje. Na pikniku sodelujeta pevska zbora "Soča" in "Jadran" s par pesmimi. Določenih je tudi precej lepih nagrad, katere bodo oddane potom prostih listkov. Za ostalo zabavo je vse dobro preskrbljeno. Na svidenje!

Louis Kaferle,

Če verjamete al' pa ne.

Tale kolona bo kmalu postala nekak poizvedovalni kotiček, ker se že vsakdo zaletuje vanjo za razne nasvete in navodila. Če bi Janez Rockefeller pisal tako kolono in bi imel toliko vprašanj, bi kmalu koval iz tega kapital, jaz pa nisem ustvarjen na taki podlagi in dajem nasvete brezplačno. Edino dobro pri vsej stvari je, da ne zahtevajo, da bi jim odgovarjal pismeno in pritiskal znamke na kuverte, česar sedaj pri najboljši volji ne bi mogel, ker je vzel od mene divorce moj nikdar pozabljeni pes Dicky. (Naj ga koklja brcne kjer je, za njegovo nehvaležnost in za vse tiste kosti, nad katerimi si je zastonj krhal svoje zobe za časa njegovega bivanja pod mojo streho.)

Torej tukaj je zopet par vprašanj:

"Ker vem, da si precej smart v raznih kočljivih zadevah in okolstavah, radi tega te prosim, da mi odgovoriš na sledeča vprašanja:

1. Kako se imenuje papagajevo ženo ali boljšo polovico?
2. Ko sem šel danes zjutraj na bližnji korner po mleko, da pripravim zase (in za mojo ženo) zajterk, sem videl pred našo hišo velikega, rujavega mačka, ki jo je s pokonci držečim repom mahal na naš jard. Ali je to dobro ali slabo znamenje?
3. Zakaj mačka, ko pride v kuhinjo, pogleda najprej na levo in potem šele na desno stran?
4. Kaj dela ponoči večji špetir okrog hiše kot ena mačka?
5. Ali naj mešam zjutraj vročo kavo z levo, ali z desno roko?
6. Zakaj je Adam ugriznil v jabolko, ki mu ga je tako prijazno ponudila Eva?
7. Katere ovce pojedo več trave, bele ali črne?
8. Zakaj je bil Mojzes največji zločinec na svetu?
9. Zakaj je poljubček podoben navadnemu opravljanju?
10. Kaj je razlika med novim dajmom in starim kvodrom?

Hvala Bogu, da ste stavili "samo" teh deset vprašanj. Na te, mislim, da bom prav lahko odgovoril in se priporočam, da drugič koga drugega počastite z enakimi računskimi nalogami. Torej to so odgovori:

1. Samica papagaja se imenuje—mama-gaj.
2. Če ste videli mačka, ko je bil že čez cesto, je to za mačka dobro znamenje, ker je bil že izven nevarnosti, da bi ga povozil avtomobil.
3. Zato, ker ne more na obe strani naenkrat.
4. Dve mački.
5. Z nobeno: kavo mešajte s žlico.
6. Zato, ker ni imel noža, da bi ga bil razrezal.
7. Bele; ker belih ovac je več kot črnih.
8. Zato, ker je z enim mahom razbil kar deset postav.
9. Zato, ker gre od ust do ust.
10. Razlika je ravno 15 centov.

△

Oče je videl svojo hčer na nekem pikniku, katero je držal neki fant z roko objeto okrog pasu. "Mica," reče oče hčerki, "povej tistemu fantu, naj vzame roko proč od tebe!"

"Kar sami mu recite; jaz ga ne poznam."

△

Tukaj je slučaj, ki pove, kako se ne sme prijatelja sprejet.

Rojak si je postavil lepo hišo in zasadil okrog hiše polno sadnega drevja. Obišče ga prijatelj, ki zelo pohvali hišo, samo drevje se mu je zdelo še premajhno.

"O, drevje bo že zrastlo," reče rojak. "Predno me boš zopet obiskal, bo že večje kot je hiša."

Glasilo S. D. Z.

Slovenska Dobrodelna Zveza
The Slovenian Mutual Benefit Ass'n.

UST. 18. NOV. 1910. V DRŽAVI OHIO — INK. 13. MARCA 1914 V DRŽAVI OHIO

Sedež v Cleveland-u, O. 6233 St. Clair Avenue.
Telephone: ENdicott 0886.

Imenik gl. odbora za leta 1929-30-31

UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: JOHN GORNIK, 6217 St. Clair Ave.
I. Podpred. FRANK ČERNE, 6033 St. Clair Ave.
II. Podpred. JULIJA BREZOVAR, 1173 E. 60th St.
Tajnik: PRIMOŽ KOGOJ, 6518 Edna Ave.
Blagajnik: JERNEJ KNAUS, 1052 E. 62nd St.
Zapisnikar: JAMES DEBEVEC, 6117 St. Clair Ave.

NADZORNI ODBOR:
1) JANKO N. ROGELJ, 6207 Schade Ave.
2) LOUIS J. PIRC, 6117 St. Clair Ave.

POROTNI ODBOR:
1) LOUIS BALANT, 1808 E. 32nd St., Lorain, O.
2) LOUIS JERKIČ, 727 E. 157th St.
3) ALBINA NOVAK, 6036 St. Clair Ave.

FINANČNI ODBOR:
1) FRANK M. JAKŠIČ, 6111 St. Clair Ave.
2) LEOPOLD KUSHLAN, 19511 Nottingham Rd.
3) JOSEPH LEKAN, 3556 E. 80th St.

GLAVNI ZDRAVNIK:
DR. F. J. KERN, 6233 St. Clair Ave.

GLASILO ZVEZE:
AMERIŠKA DOMOVINA, 6117 St. Clair Ave.

Vse denarne zadeve in stvari, ki se tičejo Upravnega odbora, naj se pošilja na vrh. tajnika.
Vse pritožbine zadeve, ki jih je rešil društveni porotni odbor, se pošiljajo na predsednika porotnega odbora Louis Balant 1808 E. 32nd St., Lorain, O.

Račun med krajevnimi društvi S. D. Z. za mesec junij 1931 — Asesment št. 212

Št. društva	Ime društva	Dohodki	Stroški	Članov	Dohodki mlad. oddelka	Članov mlad. oddelka
1	Slovenec	$ 1,312.50	$ 1,637.00	553	$ 31.20	209
2	Svobodomiselne Slovenke	395.15	115.00	224	10.50	71
3	Slovan	222.59	86.00	103	3.45	21
4	Sv. Ana	1,707.17	1,392.53	877	31.35	210
5	Napredni Slovenci	363.08	216.00	161	6.75	45
6	Slovenski Dom	507.04	251.86	250	17.75	117
7	Novi Dom	141.91	198.50	71	4.20	31
8	Kras	1,189.29	1,171.00	519	33.75	226
9	Glas Clevelandskih Delavcev	555.31	216.50	259	13.65	89
10	Mir	745.87	537.80	368	35.85	243
11	Danica	317.91	84.00	172	14.40	97
12	Ribnica	417.56	1,971.46	176	9.30	62
14	Clevelandski Slovenci	409.62	86.50	171	10.65	71
16	A. M. Slomšek	90.50		49	4.95	33
17	France Prešeren	365.42	61.00	150	6.60	44
18	Sv. Ciril in Metod	377.28	102.00	181	8.55	57
20	Bled	647.59	735.00	310	30.90	206
21	American Slovenians	428.17	15.00	184	16.50	110
22	Collinwoodske Slovenke	314.10	157.00	159	15.15	100
23	Združene Slovenke	233.08	184.64	113	7.35	49
24	Kraljica Miru	214.01	178.00	127	13.80	92
25	Dom	178.58	603.00	92	15.40	101
26	Soča	136.50	17.00	57	4.50	30
27	Blejsko Jezero	603.20	285.14	270	17.70	113
28	Majnik	172.12	49.50	87	13.50	90
29	Euclid	211.80	15.00	99	5.40	36
30	Triglav	101.11		45	2.55	17
31	Warrensville	104.66		62	2.40	25
32	Bratska Sloga	110.86	39.00	48	5.85	39
33	Državljan	58.08	33.00	33		
34	Danica	149.91	119.00	68	10.50	70
35	Valentin Vodnik	159.63	42.00	80	4.05	27
36	S. Y. M. C.	100.10		52		
37	Sv. Cecilija	324.62	142.49	170	8.70	58
38	Martha Washington	141.50	73.00	75	.90	6
39	Volga	64.06		27	.60	4
40	Clairwood	97.61	39.00	72	.75	6
42	Slovenska Bistrica	192.77	62.00	99	5.70	38
43	Sloga	41.71		21	.75	5
44	Slovenski Napredni Farmer	75.63		35	1.80	12
45	Modern Crusaders	143.01		80	1.50	10
46	Jutranja Zarja	100.22		55	1.20	8
47	Magic City Juniors	51.48	14.00	27	.90	6
48	Brooklynski Slovenci	72.56		35	2.10	14
49	Conneaut	45.15		23	2.55	17
50	Naš Dom	122.51		63	6.60	45
51	Eastern Star	61.74	18.00	40		
52	Massillon	25.69		12	1.35	9
53	Golden Star	40.62	500.00	20	.90	6
54	Comets	28.89		13		
55	Presv. Srca Jezusovega	51.79	35.00	29	1.65	11
56	Ilirija	60.49		30	1.20	8
	SKUPNO	$14,783.75	$11,482.91	7096	$447.60	2994

Bilanca 31. maja 1931		$827,358.90
Dohodki za mesec junij 1931		
Asesmenti krajevnih društev	$14,783.75	
Obresti čekovnih prometov	49.19	
Obresti od posojil na posestvih	9,413.81	
Za nova posojila	35.00	
Nadplačilo od Radio kluba	25.00	
Skupno	$24,306.75	
Stroški za mesec junij 1931		
Izplačane posmrtnine	$ 5,341.08	
Bolniške podpore	4,926.83	
Za porode	165.00	
Za operacije	1,025.00	
Upravni stroški	1,346.15	
Izredna podpora	25.00	
Skupno	12,829.06	
Čisti preostanek za mesec junij		11,477.69
Bilanca 30. junija 1931		$838,836.59

P. Kogoj, tajnik.

† POKOJNI IGNAC SMUK

Bratje in sestre!

Neizprosna smrt nam je že marsikaterega prerano pobrala izmed naše srede, in tako je pred nekaj dnevi pobrala tudi našega dobro poznanega Ignac Smuka.

Dne 14. julija je za vedno zatisnil oči član glavnega odbora Slovenske Dobrodelne Zveze. Nemila smrt je prerano ugrabila moža, v starosti 46 let. Naše Zveza je ž njim izgubila zelo dobrega člana, vestnega glavnega odbornika in za Zvezo vnetega agitatorja. Vselej in povsod je bila naša Zveza pokojniku prva in najboljša. Neštetokrat in pri vsaki priložnosti je povdarjal, kako dobro finančno stališče, redno poslovanje ima naša organizacija. Znano je bilo to pač njemu najbolj, ker je bil skozi celih 15 let njen glavni nadzornik.

Pokojnik je visoko spoštoval Zvezino nepristransko ustavo, njena pravila, vse zaključke konvencije in glavnega odbora. Bil je član društva Slovenec, št. 1, od početka ustanovitve društva, pa do zadnjega dne blagega ranjkega. Ob času, ko se je Zveza reorganizirala ter dobila dovoljenje do poslovanja, je bil brat Smuk med prvimi. Bil je delegat druge redne konvencije, na kateri je bil izvoljen v glavni urad, kjer je tudi ostal do konca svojega življenja. Rekord kaže, da je bil pokojni zapisnikar na štirih konvencijah naše Zveze, kar je pač dober dokaz, da je bil vnet delavec za našo organizacijo.

Udejstvoval se je rad pri društvenih, zlasti pri Zvezinih prireditvah, odobraval je njene aktivnosti, zlasti pa nastop deklet Častne straže, katera ga je tudi častno spremila do groba.

Napisal bi lahko obširno knjigo dela, časa, besed, katere je dal pokojni za našo Zvezo, kajti bil je človek, ki je ljubil, kar je dobrega in domačega.

Tem potom izrekam v imenu glavnega odbora in celotnega članstva vsem prizadetim sorodnikom globoko sožalje. Dekletom Častne straže, zlasti načelnici najlepša hvala, kakor tudi vsem glavnim odbornikom ter članstvu društva Slovenec, št. 1 za lep sprevod.

Bratje in sestre! Delo, katero je storil naš pokojni brat za našo Zvezo, je zapisano v njenih knjigah. Želeti je le, da se dobi namestnik, ki bo njemu enak.

Tebi, dragi sobrat in dolgoletni glavni odbornik, bodi ohranjen blag spomin in naj Ti bo lahka ameriška zemlja.

John Gornik, glavni predsednik.

SPOMINI IZ UNIONTOWN, PA.

Cleveland, O.—V dnevniku Ameriška Domovina sem dne 14. julija poročal o mojih počitnicah, katere sem preživel pri moji sestri in njeni obitelji, Mary in John Lipar. Moj prosti čas sem porabil v zabavo in zanimale so me tudi tamkajšnje razmere, katere so neznosne, z izjemo prepovedanih amendmentov. V tej okolici sedaj ni stavke, razun začasno v nekaterih rovih. Mnogo jih sploh ne obratuje, drugi pa samo po dva ali tri dni v tednu. Povprečno se zasluži tri do štiri dolarje na dan tako, da ubogi delavec pri najboljši volji ne more zaslužiti za vsakdanje potrebščine. So nekateri, ki so v stavki skebali in delajo štiri ali pet dni na teden. Med temi izvrški človeške družbe pa ni Slovencev, pač pa druge narodnosti.

Na mojem pohodu po okolici sem opazoval uvela lica, slabo obleko, sključene postave, pri katerem pogledu se mi je krčilo srce, da sem segel v žep in po možnosti daroval . . .

Ali tukaj ne zadostuje nekoliko dolarjev, pač pa bi bili potrebni milijoni, da bi se vsaj nekoliko otrle solze ubogemu ljudstvu, katero si ne bo opomoglo v doglednem času, ker je do skrajnosti izčrpano in pričakuje tako zaželjeno in obljubljeno prosperiteto, katera, po mojem mišljenju, se ne bo še kmalu rodila pod republikanskim režimom.

Vsakdo bi se moral zavedati, da imamo po ustavi Zedinjenih držav, vsi državljani enake pravice in kadar gre za preosnovo vladajočih organov, vsi na volišče, da odstranimo gnilobo, ter jo nadomestimo s zdravo mislečimi ljudmi, ki ne bodo polnili žepov le sebi, pač pa sorazmerno vsemu narodu.

Nekateri naši rojaki so si po dolgotrajnem trpljenju toliko opomogli, da imajo svoje borne hiše z nekoliko akri zemlje. Ti niso odvisni samo na kompanijsko milost, zadostuje jim pa vseeno ne, ker posestvo je združeno s stroški in tako morajo tudi gledati, da si kaj prislužijo v premogorovih.

In ni samo to, kar pišem, bridke resnica, ampak je še veliko hujše, kot si pa more čitatelj predstavljati in sam ne bi verjel, da je tako gorje, če se ne bi sam prepričal.

V enakih razmerah se izletniku vzbuja sumnja, da ga ljudstvo smatra za aristokrata in blagruje njegovo srečo.

So pa tudi premožnejši sloji, ki ne poznajo pomanjkanja. Pri teh je zabava na dnevnem redu. Zelo lepo letovišče je hrib Blue Ridge Allegheny Mountain, katerega sem opisal v zadnjem dopisu, z nekoliko zgodovine iz leta 1755. Pod vrhom hriba je razkošen Summit hotel. Drugi hotel je pa na drugi strani hriba, proti West Virginiji, 20 milj od Uniontowna, z imenom Shady Grove. Tudi ta hotel je zelo razkošno opremljen in je tukaj vedno polno letoviščarjev. Okrog hotela so zelene trate z golf igrišči in iz zaraščenega gozda veje hladna sapica.

Pod vznožjem je pa park, prirejen na tak način kot Euclid Beach park v Clevelandu. Tukaj se vrši ravno sedaj plesni kontest in deset parov pleše že neprestano nad mesec dni. Uboge pare! Kato ti kontestniki izgledajo, ne bom opisoval, vsak si pa lahko misli kakšni so, ker ima po ena skupina le na vsake tri ali štiri ure po 15 minut odmora. Meni so se zdeli kot živa bitja brez življenja.

Kot izletnika so me po krivici sodili, da sem bogataš, kar pa z največjo hvaležnostjo odklanjam. Da sem pa mogel točno opazovati vse ondotno življenje, se imam zahvaliti moji nečakinji Miss Mary Louise Lipar in nečaku Johnny Stephen Lipar, ki sta bila vedno pri volji voziti me okrog z velikim Graham Paige avtomobilom. Dalje se zahvalim moji sestri in njenemu soprogu, Mr. in Mrs. John Lipar in vsem prijateljem, ki so me z veseljem sprejeli. Hvala lepa za prijazen sprejem in postrežbo. Pozdravljeni vsi skupaj in želeč vam boljših časov, ostajam vaš

Steve F. Pirnat.

Tajnost prenosa brezžičnih brzojavk

Pariz, 21. julija.—Francoski inženir Belin, znani izumitelj na polju brezžične telegrafije, je nedavno francoski akademiji znanosti poročal o novem svojem senzacijonalnem izumu, ki popolnoma zavaruje tajnost prenosa brezžičnih brzojavk. Prenesene brzojavke more slišati in sprejeti samo prejemalec. Postopek sloni na neke vrste stalnem in menjajočem se sinkroniziranju med pošiljateljem in prejemalcem, kakor tudi na prej dogovorjenih znamenjih. Izum bi se predvsem uporabljal pri prenosu vojaških dokumentov in v diplomatski službi.

Štiri osebe zadušene od plina. Morilec pobegnil?

Royal Oak, Mich., 21. julija. Tu so našli zadušene od plina štiri osebe. Koroner sodi, da jih je nekdo nalašč zadušil in pobegnil.

Pristopajte k domači organizaciji, k S. D. Z.

VIŠARSKA POLENA

Spisal

NARTE VELIKONJA

Prestopil je za rahel korak ter padel zviška na obraz pred Matijca in Franco.

Sodniki so vstopili vsi razburjeni. Predsednik senata je za hip osupnil, nato na kratko ukazal, videč Tineta na tleh: "Nesite ga ven! Pokličite zdravnika!"

Odnesli so ga. Ko se je Tine za hip zavedel, je stal pri njem zdravnik.

"Gospod župnik, mudi se!" je slišal Tine.

In je začutil v roki toplo župnikovo desnico.

"Kes obudi, kes, moj sin!" je trepetal župnik ob njem in solze so mu drle po licu.

Tine je stisnil njegovo roko v odgovor, zagibal ustnice v strašni dušni boli in kakor v daljni dalji zaslišal župnikove besede:

"Ego te absolvo. . ."

"Kriste, odpusti!" je zaječalo Tinetu v grlu v zadnjem naporu in je — ugasnil.

Župnik mu je čez hip pokrižal neme, napol odprte ustnice ter s sladko ginjenostjo govoril sam vase:

"Kriste usmiljeni, da sem jo le rešil, ovco izgubljeno, večne smrti! Bodi ji usmiljen sodnik!"

Obrnil se je proti vratom in videl tisti hip paznike, ki so peljali Matijca in Franco iz dvorane.

"Domov, domov! Ali ju ne pustijo domov?"

"Ne," mu je razložil sluga vsevedno, "on je obsojen v smrt na vešalih, ona pa na štirinajst dni zapora zaradi žalitve državnega pravdnika!"

"Če je pa nedolžen, če je pa nedolžen! Saj je dokazano, da je nedolžen! Zakaj pa je dokazano, da je nedolžen?" se je hudoval starec ter se zagnal po hodniku za njima. Toda v nakrižju so mu izginili izpred oči. Videl je, da so izginili, hitel je po hodniku dalje, zgreši stopnice in obstal v temi na koncu. Vrnil se je ter ponavljal:

"Saj je nedolžen! Saj je vendar nedolžen!"

In je iskal po hodnikih, zašel na dvorišče, taval po drugih stopnicah nazaj ter slednjič našel paznika, ki mu je pokazal pot na cesto.

Tisti hip je klečal Matijec, na vešala obsojeni, nedolžni Matijec, v svoji celici in molil, da drugem delu poslopja pa je ždela Franca predse in mislila nase, mislila na Matijca:

"Zakaj ga niso izpustili, ko je nedolžen!"

S čudno zagrenjenostjo in molče so se vračali poslušavci in priče pozno v noč domov. Nikomur se ni ljubilo govoriti. "Kakor da smo žive pokopali,' 'se je oglasil Brne.

"Zdaj pa bo vse iznova!" je tolažil Gaber Mohorja, "ali niste slišali? Vse se še razčisti, vse se še razčisti!"

"Če enkrat pride nesreča, se je ne otreseš!" je zmajal Mohor z glavo.

Ko je Klančarka stopila v svojo kočo, je našla vrata v izbo odprta. Na postelji je ležal njen mož oblečen in obut ter strmel v strop.

"Miha!"

Mož se ji je blodno zarežal v obraz: "Ali so ga že obesili! O, da so ga le obesili! Vidiš, Matijec, zdaj te ne bo več, zdaj te ne bo več! Zdaj bo mir."

40.

Obravnavo o Kosmačevem umoru so obnovili pred izredno porotno obravnavo. Med Tinetovimi čevlji so našli še stare Matijčeve čevlje v potrditev, da si je Tine čevlje izposojal. Blaž je opisal Francetovo smrt in otroka sta točno izpovedala, da Matijec ni udaril, temveč le dvigal Kosmača.

Časopisje je bilo vso stvar na dolgo razvleklo. V deželi je zavrelo ostro prerekanje o pomanjkljivosti kazenskega postopka. In ko je bilo prerekanje že tako na stran poti, da so si očitale posamezne stranke bančne zločine, ki niso imele s stvarjo nobenega stika, je bila napovedana ponovna obravnava. Pričela se je strašna bitka med psihiatri! Ali je Tine res izvršil zločin, ali ga ni morda proces tako strašno razburil, da je hotel krivdo vzeti nase? Nazadnje so si očitali psihiatri medsebojno nevednost in vsa stvar je grozila, da se bo končala v pravdah radi žaljenja časti.

Toda vse to ni omajalo porotnikov. Soglasno so zanikali Matijčevo krivdo.

Matijec je nemo gledal okoli sebe ter ni mogel verjeti, ko mu je sluga uslužno segel v roko, rekoč:

"Le pojdite, saj sem zmerom mislil, da ste nedolžni."

Matijec je zmajal z glavo in se ni mogel prav znajti.

Ali si že kdaj planil iz kleti v jasno solnčno luč? Ali si kaj videl? Oči so te zaščemele in pred seboj si videl samo zelene kolobarje. Tako se tudi Matijec ni mogel znajti v svobodi.

"Matijec!" je stopila Franca k njemu. "Prost si!"

"Da, sem?" se je zavedel. "Zahvaljen bodi Bog! Hudo je bilo!" In si je pogladil črno brado, ki mu je bila zrastla v ječi.

Šele ko je stopil iz sodne palače, ko je zazrl zelenje pred sebojin mu je planila v oči vroča solnčna luč, ko je zagledal grad nad seboj, ki se mu je zdel, da visi na jasnem nebu, ko je zaslišal ropotanje voz ter mu je na uho udarilo rahtanje avtomobilov, šele takrat se je zgenilo v njem nepopisno, neizrazno čuvstvo. Snel je klobuk z glave, zakrilil z rokami v zrak, kakor da hoče plavati od presladkega občutka v duši, ter zavriskal, divje, s čudno nadnaravnim, nečloveškim glasom.

"Matijec!" se je plašno začudila Franca. "Ljudje te gledajo! Saj nisi pijan!"

"Kaj meni ljudje mar!" je dejal Matijec, nič več oprezni, obzirni Matijec, ki se mu je oko iskrilo od nepopisne sreče, Matijec, ki mu je občutek neizmerne moči hotel raźgnati prsi. In je spet zavihtel klobuk v zrak in spet zavriskal divje, izzivajoče, presilno in kljubujoče. Kakor da stoji pranaravni človek sredi divje stepe ter ne ve, kako bi pozdravil solnce, to božjo luč, kako bi pozdravil zrak, to biserno morje, kako bi pozdravil zelenje, to sveto pašo očem človeškim. Ne ve, kakšen je pravi pozdrav, ki naj ga pošlje svojemu Stvarniku, pa vpije, vriska, divje, iz polnih prs; ne ve, kako bi pokazal z rokami strašnemu bogastvu, ki vse to daje, da ga spoštuje, da se mu klanja, da se mu zahvaljuje

"Saj se ti je zmešalo!" je s strahom dejala Franca.

"Kaj se mi bo zmešalo! Nič se mi ni zmešalo!"

In je zayriskal tretjič, pograbil Franco sredi trga okoli pasu, jo zavihtel okoli sebe enkrat, dvakrat, trikrat, da je lovila sapo kakor otrok. Mežala je od čudne blaženosti in Matijec jo je držal v svojih močnih rokah kakor punčko.

"Da boš vedela, Franca, kako je!" jo je držal v rokah. "Da boš vedela, kako je v mojem srcu, ti, ki si sedela z mano na zatožni klopi in bila obsojena, ti, uboga Francka naša!"

In se je sklonil pred vsemi do njenega obraza ter na sredi trga, vpričo božjega solnca, pritisnil lice k njej.

"Francka, zdaj te ne bom zaspal!" ji je šepnil vroče na uho.

"Pojdi, Matijec, pojdi!" je prosila Franca, vsa drgetajoča od nepopisne sreče in strahu, da se mu utegne zmešati od prevelikega veselja.

"Matijec, Matijec, pa vpričo mene, kar vpričo mene! Franca še žaluje. V cerkev pojdi!" se je hudoval stari župnik.

(Dalje prihodnjič).

Izredno dobra letina na Romunskem

Bukarešta, 21. julija. Poljedelski minister Jonescu Sisesti je dal izjavo o letošnji žetvi v Romuniji. Dejal je, da bo najboljša, kar jih je imela Romunija v letih po vojni. Cene žita so sicer nizke, a vlada bo storila vse, da zaščiti koristi poljedelcev. Vlada je ukinila pristojbine na pšenico, mast, olje in les. Reducirala je tudi železniške tarife ter določila po 10,000 levov nagrade za vsak vagon žita, ki je namenjeno v inozemstvo.

MALI OGLASI

Stanovanje
se da v najem, 5 sob, kopališče in furnez, na 1087 Addison Rd. Odda se tudi štiri sobe in kopališče na 1079 E. 64th St., zdolej. Vprašajte na enem ali drugem naslovu. (176)

Stanovanje
se da v najem. Tri sobe. Prav poceni. 981 Addison Rd. (173)

Zahvala
Na tem mestu se prijazno zahvalim vsem mojim prijateljicam, ki so se me spomnile in mi priredile tako lepo surprise party ob priliki moje 50. letnice dne 29. junija. Zahvaljujem se družini Marolt v Collinwodu, ki so se zmislili na party. Zahvaljujem se ženi mojega brata Johani Špeh na 61. cesti, ki me je na tako premeten način speljala iz hiše. Zahvaljujem se za darove družini Marolt in sinovom in hčeri Margaret Terbežnik. Nadalje zahvala Margaret Marolt, Rozi Marolt, Annie Marolt in Blažu Marolt, Johani Špeh, Mike Maroltu ter Frances Marolt in družini Prebil ter Mariji Zabukovec. Lepa zahvala možu in mojim sinovom. Iskrena zahvala sledečim: Mrs. Theresa Bavec, Mrs. Frances Žnidaršič, Mrs. Frances Judnič, Mrs. Kristina Komin, Mrs. Ana Somrak, Collinwood, Mrs. Suhadolnik, Collinwood, Mrs. Rose Zupančič, Mrs. Mary Cevka, Miss Rose Zgonc, Mrs. Mary Budič, Mrs. Mary Mišmaš, Mr. John N. Mayer, Miss Mary Kalister in Mrs. Mary Novak. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala.

Margaret Marolt,
E. 71st St.

Naprodaj je
hiša, cena $4,600. Ima 6 sob, kopališče, furnez, klet. Stanovanjska soba preko pročelja. Velik lot. St. Clair in 128. cesta. Takoj $1,000. Vprašajte pri

McKenna,
1383 E. 55th St.
Tel. HEnderson 5282.

Hiša naprodaj
za dve družini, 11 sob, 2 furneza, 2 kopališča. Hiša je v zelo dobrem stanju in v lepi okolici. Cena je jako zmerna. Vprašajte na 6608 Bonna Ave., zgorej. (173)

Candy store
naprodaj. Dela izvrsten promet. Prodati se mora radi odhoda na farme. Je v bližini šole in v sredini slovenske naselbine. Naslov dobite v uradu tega lista.
(Jul. 17. 18. 22. 23. 24.)

Stanovanja
se oddajo na 6737 St. Clair Ave. po jako nizki ceni. Stanovanja imajo po tri sobe. Več se pozve na 6925 St. Clair Ave. Tel. HEnderson 4736.
(Jul. 16. 18. 22. 25. 29.)

Izdeluje obleke
Slovenska šivilja se priporoča Slovenkam za izdelavo dobrih oblek po najnižji ceni. 6026 St. Clair Ave., suite No. 2. (172)

OGLEJTE SI
novo otvorjeni dom, zgrajen po slovenskem stavbeniku Aug. Kaušku, na 18321 Neff Rd. Odprta za ogled vsak dan od 2. do 9. ure zvečer.

HENRIK SIENKIEWICZ

POTOP

iz poljščine prevel
DR. RUDOLF MOLE

(Nadaljevanje)

Olenka se je po odhodu iz Tavrogov tudi vsa prerodila. . . Tam jo je morila negotova usoda, tu v gozdnih globinah pa se je čutila varnejšo. Zdravi zrak ji je vračal sile. Pogled na vojake, orožje, kretanje in taborski šum so delovali kakor balzam na njeno izmučeno dušo. Tudi njej je bil vojaški pohod prijeten, toda slučajne nevarnosti je niso niti najmanj strašile, saj se je pretakala po njenih žilah viteška kri. Ker se je manj kazala vojakom, ker ni hotela jezditi pred vrstami, je vzbujala tudi manj pozornosti. Toda zato je uživala splošno spoštovanje.

Šli so po gozdih, goščavah, često so pošiljali pred seboj izvidne oddelke in so šele sedmega dne že v pozni noči dospeli v Lubič, ki je ležal na skrajni meji lavdanske okolice ter tvoril nekaka vrata vanjo. Konji so bili tega dne tako utrujeni, da ni bilo mogoče kljub Olenkinim ugovorom nadaljevati potovanja, zato je mečnik prepovedal Olenki nasprotovati in je odkazal partiji prenočišče. Sam se je z dekletoma nastanil v dvoru, ker je bilo megleno in zelo hladno vreme. Po čudnem naključju dvor ni bil zažgan. Sovražnik mu je najbrž prizanesel po naročilu kneza Januša Radzivila zato, ker je bil Kmitičev; dasi je knez pozneje izvedel, da ga je gospod Andrej zapustil, je pozabil ali pa ni imel več časa izdati nova povelja. Olenka je stopila s strašnimi občutki bolesti in bridkosti pod to streho. Poznala je tukaj vsak kot, in skoraj vsak jo je vezel na kak spomin. Evo pred njo jedilna dvorana, okrašena s portreti Bilevičev in z lobanjami gozdnih živali. Od krogel razbite lobanje še vise na žebljih, od sabelj poškodovani portreti gledajo strogo s sten, kakor bi hoteli govoriti: "Glej, dekle, glej, naša vnukinja, on je s svojo svetoskrunsko roko posekal podobe naših pozemeljskih teles, ki že davno spe v grobeh."

Olenka je čutila, da ne zatisne očesa v tem oskrunjenem domu. Zdelo se ji je, da še živi v temnih kotih teh dvoran sence strašnih tovarišev, bruhajoče ogenj iz nozdrvi. In kako naglo je prehajal ta človek, ki ga je ona tako ljubila, od svojevoljnosti do prestopka, od prestopka do čimdalje večjih zločinov, od poškodbe portretov do razuzdanosti, od požiga Upite, kako je njo samo ugrabi v Vodoktah, kako je služil Radzivilu, postal izdajalec in obljubil, da dvigne roko na kralja, očeta vse ljudovlade. . .

Noč je bežala, a spanec ni zaprl oči nesrečni Olenki. Vse rane njene duše so se obnovile v njej in jo začele bolestno peči. Rdečica sramu je žgala njeni lici, oči niso pretakale solza v tem hipu, toda njeno srce je prevzela tako neizmerna žalost, da ni mogla najti prostora v njem.

Po čem je žalovala? Po tem, kar bi lahko bilo, če bi bil on drugačen, če bi pri svoji naravi, divjosti in svojevoljnosti imel vsaj pošteno srce, če bi bila kaka meja, katere ne bi mogel prestopiti. Saj bi njeno srce toliko odpustilo!

Opazila je muko svoje tovarišice Anuša in razumela je njen vzrok, ker ji je bil že vse povedal stari mečnik. Ker je imela dobro srce, je pristopila k Olenki, jo objela okrog vratu in dejala:

"Olenka, ti se v tem dvomu viješ od bolesti!"

Olenka izpočetka ni hotela nič govoriti, začela se je tresti po vsem telesu, a naposled se ji je izvil iz prsi grozen, obupen jok. Prijela je Anušo krčevito za roko, naslonila svojo jasno glavo na njeno ramo in jok jo je trgal kakor vihar grm.

Anuša je morala dolgo čakati, preden je minilo, naposled pa, ko se je Olenka nekoliko pomirila, je rekla tiho:

"Olenka, moliva zanj."

Ona pa je z obema rokama zakrila oči.

"Ne morem!" je rekla s težavo.

In čez hip si je mrzlično popravila na tilnik lase, ki so ji bili padli na senci, in je začela govoriti s pritajenim glasom:

"Vidiš, ne morem . . . Ti si srečna! Tvoj Babinič je pošten — slaven. . . pred Bogom in domovino. Ti si srečna. Jaz si ne upam niti moliti. Tu je povsod človeška krl. . . pogorišče! Če bi vsaj ne bil izdal domovine! Če bi se vsaj ne bil ponudil prodati kralja! Jaz sem mu že vse odpustila, ker sem ga ljubila iz vsega srca. . . Toda sedaj ne morem. O usmiljeni Bog, ne morem! Hotela bi umreti in da bi on ne živel več!"

Nato Anuša:

"Za vsako dušo smemo moliti, ker je Bog usmiljenejši kakor ljudje in ve vzroke, ki jih ljudje često ne vedo."

Po teh besedah je pokleknila k molitvi, Olenka pa se je vrgla z obrazom na tla in preležala tako do ranega jutra.

Drugi dan se je razširila po okolici novica, da je gospod mečnik Bilevič na Lavdi. Na to vest ga je prišlo pozdravljat vse, kar je bilo živega. Iz bližnjih gozdov so prihajali uveli starci in žene z otroci. Dve leti že ni nihče ne sejal, ne oral po teh naselbinah. Same naselbine so bile deloma požgane in zapuščene. Ljudje so živeli po gozdovih. . . Krepki možje so šli z gospodom Volodijovskim ali pa k različnim partijam, le dečki so opravljali in branili živino, ki je še ostala, in dobro hranili, toda pod varstvom puščav.

Pozdravljali so torej mečnika kot rešitelja s solzami radosti v očeh, zakaj tem preprostim ljudem se je zdelo, da mora biti že konec vojne in porazov, ako je prišel mečnik in se vrnila gospodična v rojstno gnezdo. In res so se začeli takoj vračati na pristave in goniti napol divjo živino iz najglobljih step.

Švedje so res sedeli zavarovani za okopi v Poniviežu, toda spričo mečnikove moči in drugih partij, katere so v sili lahko priklicali, se niso več brigali zanje.

Gospod mečnik je celo nameraval udariti na Ponievež, da bi okolico popolnoma očistil. Čakal je samo, da bi se še več ljudi zbralo pod njegovim praporom. Hotel je zlasti, da bi imela njegova pehota dovolj pušk, ki so jih imeli v velikem številu skrite v gozdovih, medtem pa se je ogledoval po okolici, jezdeč od vasice do vasice.

Toda pogled na pogorišča in opustošenje je bil žalosten; prebivalstvo je bilo do polovice pomorjeno, a vsi moški, od starcev do dečkov, so imeli na povelje polkovnika Rossyja odsekane roke.

Tako je vojna strašno teptala to okolico, take so bile posledice izdaje kneza Januša Radzivila.

Toda preden je dovršil mečnik svoj ogled in postavil svoje prapore pehote, so dospele iznova vesele in obenem strašne novice, ki so se razširile od koče do koče.

Jurij Bilevič, ki je bil odšel z malim oddelkom na poizvedovanje in nalovil nekoliko Švedov, je prvi izvedel o bitki pri Prostkah. Potem so prihajale vesti o posameznostih, a tako čudovi tih, da je bilo vse podobno bajkam.

"Gospod Gosievski," so ponavljali, "je pobil grofa Waldeka, Izraela in kneza Boguslava. . . Vojska je popolnoma pobita, a vojskovodje so ujeti. Vse Prusko gori v enem samem ognju!"

Nekoliko tednov pozneje so začela človeška usta ponavljati še eno grozno ime: ime Babiniča.

"Babinič je glavno pripomogel k zmagi pod Prostkami," so govorili po vsej Žmudži. "Babinič je kneza Boguslava z lastno roko potolkel in ujel."

In dalje:

"Babinič požiga elektorsko Prusijo, gre kakor smrt proti Žmudži, mori ter zapušča samo zemljo in nebo!"

Naposled pa:

"Babinič je zažgal Tavroge. Sakovič je zbežal pred njim ter se skriva po gozdovih."

Poslednji dogodek se je pripetil preveč blizu, da bi se moglo dolgo časa dvomiti o njem. In res se je novica izkazala za popolnoma resnično.

Anuša Borzobohata je živela ves čas, ko so prihajale te vesti, kakor bi bila zmedena, zdaj se je smejala, zdaj jokala, cepetala z nogami, če ni kdo verjel, in ponavljala vsem, če so hoteli poslušati ali ne:

"Jaz poznam gospoda Babiniča! On me je pripeljal iz Zamostja h gospodu Sapiehi. To je največji vojskovodja na svetu. Ne vem, če mu je celo gospod Čarnecki kos. Služeč pod gospodom Sapieho, je kneza na prvi vojni popolnoma potolkel. On ga je in nihče drugi, o tem sem prepričana, pod Prostkami pobil. On že pokaže gospodu Sakoviču in še desetim takim, kakor je Sakovič! A Švede pomeče v enem mesecu iz vse Žmudže!"

In njene trditve so se začele kmalu uresničevati. Ni bilo nobenega dvoma več, da je grozni bojevnik, imenovan Babinič, blizu, da se je pomaknil od Tavrogov v globino dežele.

Pod Kotlinami je pobil polkovnika Baldona in posekal njegov oddelek do zadnjega moža. Pod Vorniami je posekal švedsko pehoto, ki se je umikala pred njim v Telšo, pri Telši si je pridobil večjo zmago nad polkovnikom Normanom in Hudenskioldom; v bitki je Hudenskiold padel, a Norman se z ostanki svoje vojske ni ustavil prej nego v Zagorah, ob sami žmudski meji.

Iz Telše je krenil Babinič proti Kuršanom, podeč pred seboj manjše švedske oddelke, ki so se s silo skrivali pred njim pod krila večjih posadk.

Od Tavrogov in Polenge, pa do Birže in Wilkomierza je odmevalo zmagalčevo ime. Pripovedovali so o grozovitostih, ki si jih je dovolil nad Švedi; pravili so, da narašča njegova vojska, ki je bila izpočetka sestavljena iz nevelikega čambula Tatarjev in dobrovoljskega praporčka, od dne do dne, zakaj vse, kar je živega, beži k njemu, vse partije se mu pridružujejo, on pa jih uklepa v železno disciplino in jih vodi proti sovražniku.

Misli so bile tako zajete z njegovimi zmagami, da je šla novica o parazu, ki ga je prizadejal Steinbock Gosievskemu pri Filipovcu, skoraj brez odmeva mimo vseh. Babinič jim je bil bližji in za Babiniča so se bolj zanimali.

Anuša je vsak dan prosila gospoda mečnika, naj se tudi on pridruži slavnemu bojevniku, v čemer jo je podpirala tudi Olenka. Silili so tudi vsi oficirji in šlahta, katero je podžigala radovednost.

Toda stvar ni bila tako lahka. Prvič je bil Babinič na drugi strani; drugič pa je često izginil, da po cele tedne ni bilo slišati o njem in se je zopet pojavil z novico o novi zmagi; tretjič so vsi oddelki in posadke švedske iz mest in mestec, skrivajoč se pred njim, zastavile v velikih tropah pot; naposled se je za Rosienjem pojavil znaten Sakovičev oddelek, o katerem so pripovedovali, da strašno uničuje vse pred seboj, da z velikimi mukami mori ljudi in povprašuje po Bilevičevi partiji.

Mečnik ne le da ni mogel odriniti k Babiniču, marveč se je tudi bal, če mu ne utegne še celo v okolici Lavde v kratkem postati pretesno.

Ker torej sam ni vedel, kaj mu je početi, se je zaupal Juriju Bileviču, da se namerava umakniti proti vzhodu v Rogovske gozdove. Jurij je takoj izblebetal novico Anuši, a ta je šla takoj k mečniku.

"Ljubi striček,' mu je rekla, (tako ga je namreč vedno imenovala, kadar je hotela kaj doseči pri njem), "slišala sem, da nameravamo bežati. Ali ni to sramota za tako znamenitega vojaka, da beži že na samo vest o sovražniku?"

"Gospodična, ti pa moraš v vse vtakniti svoj nosek!" je odgovoril v zadregi mečnik. "To ni tvoja stvar!"

"Dobro, le umaknite se vi, a jaz ostanem tu!"

"Da te Sakovič ujame, potem boš pa imela!"

"Sakovič me ne ujame, ker me ubrani gospod Babinič."

"Baš bo vedel, kje se ti nahajaš. Saj sem že enkrat povedal, da ne moremo k njemu."

"Toda on more priti k nam. Jaz sem njegova znanka; če bi mu le mogla poslati pismo, pa sem gotova, da pride sem, prej pa bi pobil Sakoviča. On me je malo ljubil, torej mi tudi ne odreče pomoči."

"A kdo si bo upal odnesti ta list?"

"Vsak kmet ga lahko odnese."

"Na vsak način ne bo to brez koristi. Olenka ima bister razum, pa tudi tebi ga ne manjka. Tudi če bi se morali med tem pred premočjo umakniti v gozdove, bo vseeno dobro, da pride Babinič v to stran, ker se na ta način prej združimo ž njim. Poizkusi, gospodična! Poslanci se najdejo in zanesljivi ljudje."

Razveseljena Anuša je začela tako dobro poizkušati, da je še isti dan našla dva poslanca, a ne kmeta, marveč Jurija Bileviča in Brauna. Oba sta imela vzeti s seboj pismi enake vsebine, da bi ga v vsakem slučaju mogel ta ali oni izročiti Babiniču. S samim pismom je imela Anuša več sitnosti, a naposled je napisala sledeče besede:

"V najskrajnejšem stanju ti pišem, gospod, če se me spominjaš, da bi mi prišel na pomoč. Le vsled tvoje vdanosti, ki si mi jo izkazoval na poti iz Zamostja, se drznem pričakovati, da me ne zapustiš v nesreči. Nahajam se v partiji gospoda Bileviča, mečnika rosienskega, ki mi je ponudil pribežališče, ker sem izpeljala njegovo sorodnico, gospodično Bilevičevo, iz tavroškega jetništva. I njega i naju obe oblega od vseh strani sovražnik, a posebno Švedje in neki gohpod Sakovič, pred čigar grešno nasilnostjo sem morala bežati in iskati zavetja v taboru. Vem, da me nisi ljubil, gospod, dasi Bog ve, da ti nisem storila nič hudega, a ti želela in ti želim vsega dobrega iz vsega srca. Pa četudi me ne ljubiš, reši ubogo siroto iz groznih sovražnikovih rok, a Bog ti to stokrat poplača in jaz bom molila zate, gospod, ki te danes imenujem le dobrega varuha, potem pa te bom imenovala svojega rešitelja do svoje smrti."

(Dalje prihodnjič.)

OGLEJTE SI

novo otvorjeni dom, zgrajen po slovenskem stavbeniku Aug. Kaušku, na 18321 Neff Rd. Odprta za ogled vsak dan od 2. do 9. ure zvečer.

Oglasi v "Ameriški Domovini" imajo vedno dober vspeh.

ČISTILNA RAZPRODAJA

SAMO TRI DNI

V ČETRTEK, PETEK IN SOBOTO

OBLEKE:

Obleke za v nedeljo zvečer, vredne do $16.50, sedaj **$3.95 in $6.95**

Bele in pisane športne obleke, na razprodaji po **$1.95, $3.95 in $6.95**

Obleke za žene, mere 36 do 58, po **$1.95, $3.95 in $6.95**

Svilene nogavice, full fashioned, **39c par, 2 para za 75c**

Svileni, barvasti brassieres, vredni $1.50, sedaj samo **50c in 75c**

Kimone in beach robes, po **$1.00**
V zalogi tudi posebno velike mere

Razprodaja vse zaloge "soiled" oblek za party, po **$1.95**

GRDINA SHOPPE,

6111 St. Clair Avenue
CLEVELAND, O.

RED STAR MALT SYRUP NAPREDUJE

Ali vi upoštevate boljši in pristni ječmenov okus?
Močnejšo domačo pijačo?
Kupite ali naročite ta produkt pri vašem trgovcu ali pri

FRANK LAURIČ
15601 Holmes Ave

HARRY F. GUENTHER
16159 ST. CLAIR AVE.
corner Holmes Ave.

Slovencem dobro poznana lekarna, kjer dobite vedno najboljša zdravila.

Imamo 30 let izkušnje!

Frank V. Opaskar
ODVETNIK
1119 HIPPODROME BLDG.
MAin 3785
Ob torkih, četrtkih in sobotah zvečer od 6. do 8. ure na E. 93d St. in Union Ave.
OB SREDAH IN PETKIH
1106 E. 64th St.
Res. Tel. YEllowstone 0705-W

DEVET evropskih zeliščnih je naravno zdravilo za vse neprilike želodca, pa tudi a glavobol, zaprtje, kašelj, prehlad, nervoznost, brezspanje, nevralgijo, revmatizem, izgubo apetita, bolečine v hrbtu in razne kožne bolezni. Cena $1.00.

Kominova lekarna
PRVA SLOVENSKA LEKARNA V CLEVELANDU
6430 St. Clair Ave.
vogal Addison Rd.
nasproti S. N. Doma.

LED IN PREMOG
TOČNA POSTREŽBA
JOSEPH KERN
SLOVENSKI RAZVAŽALEC LEDU IN PREMOGA
1194 E. 167th St.
Pokličite: KEnmore 4381

Oglasi v "Ameriški Domovini" imajo vedno dober vspeh.

Pazite na svoje zdravje!

Priporočamo vam naš znameniti in edino pristni

GINGER BEER

Ni bolj zdrave in za želodec priporočljivejše pijače

Človek nikdar dovlj ne pazi na svoje zdravje. Kadar ste žejni, izpite polagoma eno steklenico naše LIMONADE, MALINOVCA ali SODE — in videli boste, kako vas bo osvežila in poživila. Ni boljše pijače od teh. Poskusite!

Zdravje je največji zaklad na svetu. Kadar ga izgubite, tedaj šele veste, kaj ste izgubili. Priporočamo vam, da pijete vedno počasi, in le najboljše mehke pijače in ostali boste zdravi - - - - -

Povsod in vedno zahtevajte v korist vašega zdravja samo pijače, ki jih izdeluje - - - - - -

THE
DOUBLE EAGLE BOTTLING CO.
IZDELOVALCI FINIH MEHKIH PIJAČ
6517 St. Clair Ave. Tel. HEnderson 4629
JOHN POTOKAR, lastnik.

A. F. Svetek Co.
POGREBNI ZAVOD
478 East 152d St. 15222 Saranac Rd.
KEnmore 2016 GLenville 5751
AMBULANCA NA RAZPOLAGO VSAK ČAS